

حسین مرعشی

شرایط فعلی ایران هم‌افزایی مجموعه‌ای از مشکلات است. می‌توان گفت بستر شرایط سیاسی امروز ایران نارضایتی است و این نارضایتی عمومی ریشه‌های متعددی دارد که ازجمله آنها می‌توان به ناکارآمدی در مدیریت اداری و اقتصادی ایران اشاره کرد. بخشی از این نارضایتی به سخت‌گیری‌های اجتماعی و فرهنگی و بخشی هم به طولانی‌شدن درگیری‌های ایران با غرب و فشارهای بیش از حد ناشی از تحریم‌های تاریخی علیه اقتصاد و مردم ایران برمی‌گردد. پس این نارضایتی وجود داشته و هر نیشتری که به هر بهانه‌ای به این دمل چرکی زده شده، فوران کرده است؛ یک روز به بهانه بنزین، یک روز در اعتراض به نتیجه انتخابات و یک روز اعتراض به گرانی‌ها بوده است.

پس مسئله اول نارضایتی است. مسئله دوم تشدید مشکلات اقتصادی مردم است که ریشه این مسئله هم در ادامه تحریم‌ها و عدم رشد اقتصادی ایران در ۲۰ سال اخیر و فقیرشدن تدریجی مردم و کشور است. در این میان، ضعف دولت در مدیریت ارز حاصل از صادرات نفت و مدیریت صادرات غیرنفتی کشور و بی‌توجهی به اولویت‌های کشور که در رأس آنها مدیریت منابع ارزی و تأمین نیازهای دارو و غذای مردم بوده بیش از هر چیزی به افزایش بحران‌ها دامن زده است. این شرایط کشور را به نقطه‌ای رساند که دولت یک تصمیم بسیار اشتباه دیگر گرفت، آن هم درست در شرایطی که نارضایتی‌ها در اوج خود بود و آمریکا و اسرائیل هم منتظر وقوع اعتراضات و شورش‌هایی در کشور بودند، دولت بدون تمهید مقدمات لازم ارز ترجیحی برای کالاهای اساسی را حذف کرد و مردم با جهش غیرقابل‌تصورى در قیمت کالاهای ضروری خود مثل مرغ، تخم‌مرغ، لبنیات و روغن مواجه شدند. این از عجایب روزگار است که دولتی که در تعدیل قیمت بنزین آن‌قدر محتاطانه قدم برمی‌دارد که سه مرحله برای خرید بنزین پیشنهاد داد، ابتدا سهمیه هزارو ۵۰۰ تومانی را حفظ کرد، بعد یک سهمیه سه هزار تومانی تعیین کرد (که مجموع این دو سهمیه برای هر ایرانی حدود ۱۶۰۰لیتر بود) و سپس برای مازاد مصرف بیش از ۱۶۰ لیتر، نرخ پنج هزار تومانی را در نظر گرفت، چطور در مسئله غذا و معیشت مردم که از بنزین مهم‌تر است، این بی‌احتیاطی و تصمیم نادرست و عجولانه را می‌گیرد.

در جنگ ۱۲روزه وقتی اسرائیل به ایران حمله کرد، در همان ساعات اولیه حمله، دانشمندان ایران و فرماندهان نظامی را ترور کردند. دشمن انتظارش این بود که مردم ایران با آنها همراهی کنند که این اتفاق نیفتاد. اما این بار اسرائیلی‌ها (و فردی که توسط اسرائیل پشتیبانی می‌شود) بر نارضایتی‌های عمومی سوار شدند.

اگر فرض کنیم همه آنچه در حال وقوع است کار عوامل نفوذی و دشمن است، که آن هم بخشی از ماجراست، مهم‌تر از هر چیز این است که ما کشور را به‌گونه‌ای اداره کرده‌ایم که بروز چنین مشکلاتی در کشور اجتناب‌ناپذیر شده است. مسئولان ما بهتر است این واقعیت‌ها را به رسمیت بشناسند. ما باید از مردم غدرخواهی و دلجویی کرده و سعی کنیم هر تصمیمی که می‌خواهیم بگیریم، ابعاد سیاسی و اجتماعی آن را بسنجیم و تاب‌آوری مردم در تحمل تصمیمات را فراموش نکنیم.

در شرایط فعلی بهتر است آقای رئیس‌جمهور، دبیر شورای امنیت ملی و سایر قوا، نخبگان و بزرگان و اهل تجربه را دعوت کرده و با آنها برای برون‌رفت از شرایط فعلی مشورت کنند. با مدل‌های کلاسیک قبلی که هر اتفاقی می‌افتد ما نقش دشمن را در آنها جدی می‌بینیم و عملکرد خودمان را محاسبه نمی‌کنیم، مسئله حل نمی‌شود. مدارا با مردم و شنیدن خواسته معترضان یک اصل اساسی است و به‌طور معمول برخورد انتظامی‌با هر فرد و گروهی که امنیت شهر و شهروندان را برهم می‌زند نیز طبیعی و درست است. امیدوارم جوانان ما یاد بگیرند چگونه با آرامش اعتراضات خود را بیان کنند و مسئولان ما هم یاد بگیرند چگونه با مردم خود تعامل داشته باشند و نخبگان نیز به کمک دولت بایانند.

یکشنبه ۲۱ دی ۱۴۰۴
۲۱ رجب ۱۴۴۷
۱۱ ژانویه ۲۰۲۶
سال بیست‌ودوم
شماره ۵۳۰۲
۳۰ هزار تومان
۸ صفحه

در «شرق» امروز می‌خوانید: اقدام کنگره آمریکا برای محدودسازی اقدامات نظامی در ونزوئلا • ارتش جمهوری اسلامی ایران:دشمن را در دستیابی به اهدافش ناکام می‌گذاریم

بازاریان تهران می‌گویند شرایط اقتصادی، فعالیت را برای اصناف بسیار دشوار کرده است

بازار در انتظار

وزیر امور خارجه ایران با همتای عمانی خود در تهران دیدار کرد

تلاشی جدید برای میانجیگری؟

یادداشت

استقلال ملی در دنیای وابستگی‌های سلاح‌سازی شده

چرا کشورها برای مستقل ماندن ناچارند به جهان متصل‌تر شوند؟

فرشیدفرحناکian

دکترای حقوق نفت و گاز

شود؛ زیرا کشوری که قادر است جریان حیاتی تجارت را قطع کند، بدون شلیک حتی یک گلوله قدرت اعمال نفوذ دارد. این منطق امروز به وضوح در سیاست جهانی دیده می‌شود. تحریم‌ها، کنترل صادرات فناوری و حتی محدودیت‌های مالی، همگی مصادیق «وابستگی متقابل سلاح‌سازی‌شده» (Weaponized Interdependence) هستند. در چنین شرایطی، کشوری که به یک مسیر یا یک شریک وابسته باشد، به‌راحتی قابل فشار است. اما راه‌حل چیست؟ پاسخ هرشمن روشن بود: تنوع، نه انزوا. کشوری که شبکه‌ای متنوع از روابط تجاری دارد، کمتر در معرض باج‌خواهی قرار می‌گیرد.

ترامپ و افشای چهره واقعی ژئواکونومی

دوره ریاست‌جمهوری دونالد ترامپ نقطه عطفی در این روند بود. تعرفه‌ها دیگر ابزار تنظیم بازار نبودند؛ ابزار تنبیه سیاسی بودند. هند به خاطر خرید نفت روسیه، کانادا به دلیل مالیات دیجیتال و برزیل به خاطر تحولات قضائی داخلی هدف فشار قرار گرفتند. این سیاست‌ها یک پیام روشن داشتند: تجارت بی‌طرف نیست، واکنش جهان اما جالب بود؛ به جای خروج از نظم تجاری جهانی، بسیاری از کشورها تلاش کردند بیشتر به قواعد و نهادهای بین‌المللی تکیه کنند؛ زیرا در جهانی که قدرت‌ها از تجارت به‌عنوان سلاح استفاده می‌کنند، تنها سپر دفاعی، قواعد مشترک و شبکه‌های گسترده است.

یکپارچگی به‌عنوان منبع قدرت

تجربه اتحادیه اروپا بهترین نمونه این منطق است. اسپانیا با پیوستن به اتحادیه اروپا مجبور شد حمایت‌گرایی سنتی را کنار بگذارد، اما در عوض دموکراسی و ثبات نهادی به دست آورد. لهستان با بازنویسی هزاران قانون اقتصادی، از حاشیه اروپا به یکی از بازیگران اصلی زنجیره‌های ارزش آن تبدیل شد. این تجربه نشان می‌دهد که یکپارچگی اقتصادی لزوماً به معنای از دست‌دادن حاکمیت نیست.

گاهی حاکمیت از مسیر قواعد، شفافیت و پیش‌بینی‌پذیری بازتولید می‌شود.

وابستگی مدیریت‌شده در برابر خطر تورم ژئواکونومیک اکنون جهان در مسیر نوعی سه‌قطبی‌شدن قرار دارد: آمریکا، چین و مجموعه‌ای از قدرت‌های میانی که می‌کوشند میان این دو قطب مانور دهند. خطر اصلی در این مسیر، جداشدن کامل زنجیره‌های تأمین است؛ ساریوهی که می‌تواند رشد جهانی را کاهش دهد و به تورم ساختاری دامن بزند. به همین دلیل، راهبرد غالب کشورها نه جدایی کامل بلکه وابستگی مدیریت‌شده است؛ نه قطع ارتباط، نه وابستگی انحصاری. نهادهای بین‌المللی هشدار داده‌اند که

سفیرایران:

آمریکا مسئول تبدیل اعتراضات به اغتشاش است

برگزیده‌ها

ادامه قطع اینترنت و ارسال پیامک باعث خسارت به اقتصاد دیجیتال شده است

کسب‌وکارهای نیمه‌تعطیل

«شرق» در گفت‌وگو با کارشناسان، به واکاوی روند تغییر اعتراضات به خشونت‌گریان در خیابان‌ها می‌پردازد

اعتراضاتی که محدود به بازاریان نماند

پشت پرده درگیری‌های حلب چیست؟

صف‌کشی دمشق و آنکارا علیه قسد

حمله روسیه به زیرساخت‌های انرژی در کی‌یف

پیشنهاد تخلیه پایتخت اوکراین

آنچه گذشت

جراحی در اقتصاد؛ نوپدیدگی ظاهرشده در اجتماع

یادداشتی بویا نعمت‌اللهی

یادداشت

نتیجه تلاش برای عوامانه‌سازی سیاست

مهرداداحمدی‌شیخانی

سیاست و سیاست‌ورزی در همه جای جهان یک کار تخصصی است و بسیار متکی به دانش و تجربه سیاسی یا بهتر است بگوییم سیاست نیز مانند پزشکی، صنعت، مدیریت، حسابداری، اقتصاد، جامعه‌شناسی، هنر و بسیاری از حوزه‌های دیگر، نیاز به دانش و تجربه دارد و همان‌طور که مثلاً برای جراحی قلب به کسی مراجعه می‌کنیم که هم دانش پزشکی لازم را دارد و هم بارها تجربه جراحی قلب داشته، در حوزه سیاست نیز منطقاً لازم است به کسانی رجوع کنیم که هم از دانش لازم در این حوزه بهره‌مند بوده و هم در امر سیاست و سیاست‌ورزی تجربه کسب کرده باشند. درباره اهالی سیاست که پیش از انقلاب در مصادر امور بودند، چیزی نمی‌گویم که ۴۷ سال پس از انقلاب که نگاه‌کنیم،از دولت موقت مهندس بازرگان تا سال ۸۴، با شدت و ضعف، آنچه می‌بینیم، نخبگانی سیاسی هستند که در حوزه‌های مختلف دامنه‌در و در دولت‌های متفاوت، کشور را اداره کردند...

برادر گرامی

جناب آقای دکتر محمد شریعتمداری

درگذشت مادر گرامی‌تان را تسلیت عرض

می‌کنیم. از خداوند سبحان برای آن مرحومه

غفران و برای شما و سایر بازماندگان صبر

آرزومندیم.

سید محمود حسینی، رامین خسروخاور

حجت‌اله میرزایی، محمود مر قضاویی فرد

اکبر افتخاری، ابراهیم شیخ، مهدی رحمانیان